

Володимир Євтухович Рожко,
кандидат церковно-історичних наук, історик-архівіст,
дійсний член Інституту дослідів Волині
у Вінніпезі (Канада) та його представник в Україні,
почесний професор
Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки

НОВІ ШТРИХИ ДО ЖИТТЯ ПЕТРА РАТЕНСЬКОГО, МИТРОПОЛИТА КИЇВСЬКОГО ТА ГАЛИЦЬКОГО, МОСКОВСЬКОГО

*Просіть – і буде вам дано,
шукайте – і знайдете,
стукайте – і відчинять вам
(Мф. 7: 7)*

Ця стаття присвячена митрополиту Петру Ратенському, волинянину з містечка Ратно, яке в середньовіччі було центром однойменного князівства, волості та ключем до Полісся на водному шляху «із варяг у греки». Славилось не лише як центр ремесел і торгівлі, а й своїми храмами, монастирями. Саме з Ратенською обителлю на північно-західній Волині, а не з річкою Рать у південно-західній її частині треба пов'язувати життя митрополита Петра Ратенського. Автор на підставі глибокого аналізу доступних йому історичних джерел додає нові штрихи до духовного життєпису митрополита Петра Ратенського.

Ключові слова: митрополит Петро Ратенський, містечко Ратно, ігумен Ратенського монастиря, річка Рать, архімандрит, митрополит Київський та Галицький, Московський, будівничий Московської Церкви, іконописець, скульптор, богослов, собор Успіння Пресвятої Богородиці, ікона з житієм.

Мета написання цієї статті – спроба і потреба автора відтворити образ митрополита Петра Ратенського, додати до цього образу нові штрихи для повнішого і об'єктивного висвітлення духовного лику нашого земляка, який був одним із будівничих Православної Церкви «старшого брата», її першоієрархом, святителем.

Завдання дослідження:

- науково і всесторонньо простежити життя митрополита Петра Ратенського від його місця народження, чернецтва, ігуменства, походження назви титулу Ратенського, отримання сану митрополита Київського і Галицького, Московського і з'ясувати причини служіння і розбудови Церкви «старшого брата», його внесок у духовний вигляд Московщини;

- подати якнайповнішу характеристику чернечого послуху, ігуменства, архімандритства, служіння Богові й Україні-Русі на рідній землі, з'ясувати причини й підкреслити наслідки розбудови Московської Церкви першосвятителем у Московщині;

- якнайповніше висвітлити особливості церковно-релігійної діяльності митрополита Петра на рідних землях і в Московщині.

Об'єкт дослідження – церковно-релігійна, богословська, мистецька, власне вся духовна спадщина митрополита Петра Ратенського на рідних землях і в чужині.

Джерельною базою для написання цієї статті про митрополита Петра Ратенського стали праці моїх попередників Платона Карашевича, Помпея Батюшкова, Михайла Грушевського, Миколи Теодоровича, Івана Власовського, митрополита Никанора Абрамовича, Левка Войтовича, праці самого автора й інші.

Автор статті у своїх працях «Православні монастирі Волині і Полісся» (Луцьк, 2000. – 692 с.), «Нарис історії Української Православної Церкви на Волині» (Луцьк, 2001. – 670 с.), «Українські православні святі історичної Волині IX – XX ст.» (Луцьк, 2003. – 223 с.) широко висвітлив історичну постать митрополита Петра Ратенського, а його оцінку цієї духовної особи, яка своє коріння виводить з

Волинської землі, схвально зустріли не лише науковці, митці на історичній Волині, в Україні (Левко Войтович, Теодозія Бриж, всесвітньовідомий український мистецтвознавець, професор, доктор Дмитро Степовик), а й наукові представники і церковні діячі УПЦ й УГКЦ в Західній українській діаспорі.

Святий Петро, ігумен Ратенського монастиря, архімандрит, митрополит Київський та Галицький, Московський (близько 1270 – 20. 12. 1326) походить з містечка Ратно, що на Волинському Поліссі. Син нашої землі, ігумен, архімандрит, визначний ієрарх Церкви, іконописець, скульптор, переписувач книг, автор власних богословських праць викликав наукове зацікавлення у багатьох волинських, московських дослідників. Останні у дусі «руського мира» подавали і подають його життя, а на них покликаються окремі священники-богослови Української Православної Церкви на Заході, тому наше дослідження є також на часі [13, с. 55 – 57].

Містечко Ратно на річці Прип'яті, поруч з її витокami, що було з XII ст. центром однойменного князівства, волості, належить до найдавніших градів північно-західної Волині, розташоване на водному шляху «із варяг у греки». [19, с. 292 – 294]. У його назві заховане головне тогочасне призначення граду над Прип'яттю – місце постою чисельної рати, військової залоги [16, с. 352], в руках якої зберігався ключ до брами на водному шляху через Прип'ять і Дніпро до золотоговерхого Києва, до Чорного моря [12, с. 338]. Якщо ж брати вужче призначення цієї брами, то через допливи (притоки) Прип'яті – Турія, Стохід, Стир, Горинь зі Случем, Ствиги зі Львом – власне пов'язане було глибоке Полісся з літописними містами південної Волині: Володимиром, Луцьком, Крем'янцем, Даниловим, Пересопницею, Степанем, Дорогобужем і т. д. [4, с. 5].

Достеменно відомо, що там, де наші князі-християни засновували міста, вибудовували фортеці для захисту себе і підданих від ворожих інвазій, щоб зберегти чистоту своїх душ від скверни, вибудовували і засновували храми, монастирі. Будівництво храмів у містечку Ратно над Прип'яттю бере свої витoki з X ст., з часів хрещення України-Руси рівноапостольним князем Київським Володимиром, а продовжили його удільні Ратненські князі Ольгердовичі, які були власниками містечка

1. митрополит Петро Ратенський.
Ікона невідомого художника з 15 ст.
Зберігається у фондах Державної
Третьяковської галереї.

і цілого Кобринського і Ратенського князівства до 1377 – 1394 рр. [6, с. 137].

Відомий Волинський князь Володимир Василькович (†10. 12. 1288) був великим будівничим міст, замків, храмів, монастирів, про нього літописець писав: «... про монастирі подбав, ченців піддержуючи і всіх ігуменів з любов'ю приймаючи, монастирі много він спорудив» [9, с. 445].

Улюбленими місцями князя Володимира Васильковича були засноване ним місто Кам'янець за Берестям, Любомль (де він і представився Богові у Світлу п'ятницю), Райгородок на Прип'яті, що поруч з Ратно. За свідченням літописних джерел, в місті Кам'янці побудував він церкву Благовіщення, в Любомлі – св. Георгія Побідоносця [9, с. 447], а в Райгородку заснував монастир Вознесіння Господнього [12, с. 345 – 346], пізніше, в першій половині XV ст. (1444 р.), відновлений

князем Олександром Сангушком. [18, с. 23 – 24]. Місце святої обителі відзначене великим масивним дубовим хрестом, поставленим на монастирищі 1911 року. В церкві зберігалися у 30-их рр. XX ст. скам'яніла чаша на водосвяття, випалена з піску, дерев'яні за- престольні хрести й інше [18, с. 23 – 24].

Отож, монастир Вознесіння Господнього в Райгородку (нині село Яревище над Прип'яттю) заснований ще в перші роки князювання Володимира Васильковича (1269 – 1288) [6, с. 220], тобто в час народження Петра Ратенського. Процвітала ця свята обитель аж до упокоєння в Бозі її засновника і фундатора, до якої він – князь Володимир Василькович – приїжджав відбувати великий піст кожного року, а незадовго до своєї кончини прибув він, як записав літописець в зимі 1288 року, з Кам'янця до городка Раю: «Після цього ж поїхав він із Кам'янця до городка Раю, – читаємо в «Літописі руському». – І коли перебував він тут, то став мовити княгині своїй: „Хочу я послати по брата свого до Мстислава, щоби з ним я ряд учинив про землю і про городи, і про тебе, княгине моя мила, Ольго, і про сю дитину, про Ізяславу, що я любив її, як дочку свою рідну. Бог бо не дав мені своїх родити за мої гріхи, але ся мені була як од своєї княгині народжена, бо я взяв есмь її од матері її в пелюшках і вигодував”» [12, с. 438].

Після смерті князя Володимира Васильковича земля і гради його перейшли до брата його князя Луцького Мстислава. Чи князь Мстислав також піклувався Вознесенським монастирем в Райгородку, залишається для нас невідомим.

За іншими джерелами, ще одна свята обитель Божа була в самому містечку Ратно у Новому Двірці. Цей монастир, як і в Райгородку, був заснований також князем Володимиром Васильковичем і в ньому також на початках спасався Петро Ратенський [11, с. 18 – 25]. Саме тут, в Новому Дворі, святий Петро Ратенський намалював на початках XIV ст. ікону Божої Матері Новодрівської, яка пережила всі криваві буревії, що пронесли над нашою землею і знаходилась до 1917 року в монастирі Преображення Господнього в Новгород-Сіверську [15, с. 76 – 77].

Нині постає питання чи була потреба 13 річному Петру із містечка Ратно вирушати у невідому обитель на річці Рать у південно-західній Волині чи йти на спасення у побли- зкий монастир поруч його батьків, рідних? І саме історичні джерела свідчать про друге.

«Святитель Петро, – писав Помпей Батюшков, – народився в межах давньої Волині. Коли він досяг семирічного віку, батько його по імені Федор віддав сина в школу. Благочестивий юнак, коли йому виповнилося 13 років, постригся в одному з недалеких монастирів і показав тут приклади чернечого послушництва, смирення і благочестя... [2, с. 55]. Ми ж дотримуємося думки, що розпочав благочестивий юнак своє послушництво в Новодрівському, а продовжив у Райгородецькому монастирі.

Про волинське походження Петра Ратенського і його духовного титула «Ратенський» від містечка, а не річки Рать писав видатний дослідник, богослов, професор Санкт-Петербурзької духовної семінарії і академії [8, с. 19 – 20], народжений у родині священника міста Корця Новоград-Волинського повіту Платон Крашевич [17, с. 541]. Владика Никанор Абрамович, митрополит УАПЦ на еміграції, у своїх дослідженнях «Місце народження св. Петра Ратенського, митрополита Київського» та «Опис Яревищського монастиря на Волині», покликаючись на доступні йому джерела, стверджував, що місцем народження св. Петра Ратенського було містечко Ратно, а спасався преподобний у Яревищському монастирі [1].

Церковно-історичній науці добре відомо, що в середньовіччі світські і церковні титули походили від назви міст, містечок (князь Олександр Чорторійський, митрополит Дмитрій Ростовський і т. д.), а не від назв річок, гір і т. д. Московська історіографія Церкви внесла багато і свідомо плутанини і перекручень на свій лад в нашу історію. Так, московські, а після них і промосковські дослідники занижували вік і назву Почаївського монастиря, пов'язували її з річкою Почайною в давньому Києві, насправді ж назва Почаїв походить від слів Поча Діва (тобто Пречиста Діва почала творити чудесні з'явлення) [10, с. 1155 – 1162]. Тому не має жодних сумнівів, що Ратенський походить від містечка Ратно – місця народження святого, а не від річки Рать. В історіографії історії Церкви ми ніде не спостерігали в титулах митрополитів, архієпископів, єпископів, архімандритів, ігуменів, як і в світських титулах, назв монастирів (Почаївський, Корецький, Дубнівський і т. д., які походили від назв міст, містечок), або похідних від назв річок, наприклад, Дніпрових, Бугових, Прип'ятських, Горинських, Стирових, Ратенських (річка Рать) та ін.

2. митрополит Московський Петро Ратенський.
Ігумен Ратенського монастиря на Волині.
Художник-іконописець. Намалював Новодвірську
ікону Божої Матері, яка є чудотворна.

Тому не маємо жодних сумнівів, що місцем послушництва 13-річний юнак Петро вибрав саме місцеві Ратнівські монастирі – Новодвірський, Яревищський. Пізніше чернець Петро вже в сані ігумена з'явився в Галичині у Спаському монастирі на річці Рать, яка на той час являла з Волинню єдине Галицько-Волинське князівство і довгий час була назвою єдиної Української держави [7, с. 271].

Із 1250 року митрополичий престіл в Києві, за митрополита Кирила II (1250 – 1281), залишається без блюстителя, а тогочасний митрополит покидає Золотоверхий і переїжджає до Суздаля, на північ, у тогочасну Московщину, де й помирає, але тіло його було перевезено до Києва, де й поховали [3, с. 84]. Причина – фактор безпеки на півночі, адже Київ піддавався нападам і руйнації ординців.

Наступник Кирила II митрополит Київський Максим (1283 – 1305) пішов його шляхом. 1285 року виїхав до Суздаля, а через 4

роки туди перевів весь клір із Києва, хоч перенесення в такий спосіб престолу не було визнано офіційно Константинопольським Патріархатом, але в Золотоверхому митрополичий престол не був обсаджений. А коли в 1305 році помер митрополит Максим, то князь Галицько-Волинський Юрій I Львович (1301 – 1308), внук короля Данила, який, за словами літописця, «був думен и хоробор на рати, не мало показав мужество свое во многих ратех», «винахідник машин для здобуття фортець». Перебуваючи «поміж польським ковадлом і татарським молотом», цей князь зумів зібрати землі Даниловичів, приєднати Люблінську землю, частину Закарпаття, претендував на литовський та польський престол. У 1269 році, після смерті брата Шварна, він зайняв Холмське князівство і, хоч не вдало, претендував на литовський престол... Землі королівства Данила Романовича були ним знову об'єднані, і внук короля Данила Юрій Львович, який в честь свого сина Льва заснував місто Львів,

також коронувався королівською короною [6, с. 89]. За відсутності ієрархів після смерті митрополита Максима Київського з осідком у Володимирі на Клязьмі (того ж року помер Галицький митрополит Нифонт) король Юрій Львович на його місце запропонував кандидатом у митрополити ігумена Петра з Ратно Константинопольському патріарху Афанасію, який рукопоклав його в єпископський сан і 1305 року призначив його митрополитом в Галич. Як Галицький митрополит Петро Ратенський був у 1305 – 1309 рр., а як Київський і Галицький – у 1308 – 1326 роках. Як і його попередники, переїхав на північ, спочатку в Брянськ, а тоді у Володимир на Клязьмі. Тут, у Володимирі, де вже не жили князі, а йшла війна за велике князівство між Москвою і Твер'ю, митрополит Петро зайняв сторону московського князя Івана Даниловича і переніс до Москви митрополичу кафедру, тим самим зміцнив її позиції у цій боротьбі. З життя св. Петра, написаного пізніше митрополитом Київським Кипріаном (1376 – 1406), дізнаємось, що митрополит Петро пропонував і звернувся до князя Івана Данило

3. Скульптура митрополит
Петро Ратенський роботи Теодозії Бриж.

вича Калити такими словами: коли послухаєш мене, сину, і збудуєш у своєму місті (Москві) храм Пречистої Богородиці, то сам прославишся більше за других князів, і сини твої і внуки, і місто це буде славне поміж усіма містами руськими, і святителі будуть жити в ньому, а ще й мої кості будуть положені в ньому [5, с. 104]. Вдячний митрополитові Петрові Ратенському московський князь Іван Калита побудував в місті Успенський собор, в якому 1326 року було поховано св. Петра. Після своєї смерті був він канонізований як святий і чудотворець [14, с. 56 – 57]. Його мощі і дотепер знаходяться в цьому соборі, а пам'ять святкують 21 грудня як день упокоєння, 24 серпня – перенесення мощів у 1459 року в

новий Успенський собор, а 5 жовтня – разом з усіма митрополитами. Варто наголосити, що під час пожежі першого Успенського собору мощі святого Петра обгоріли.

Одначе до своєї святості митрополит Петро Ратенський мав свою голгофу на Московщині. Тверські князі, невдоволені його діями, як і їх єпископ Андрій, що звернувся зі скаргою до Константинопольського патріарха Нифонта, який замінив його Всесвятість Афанасія, в якій звинувачував митрополита Петра в симонії (поставлення в сан священника за хабара!). В 1311 році на соборі в Переяславі-Заліському в присутності патріаршого протосинклекла було розглянуто скаргу єпископа Андрія, який прибув на собор із тверськими князями Дмитром і Олександром Михайловичами. Тут митрополит Петро навів незаперечні докази своєї моральної чистоти, показав наклепництво єпископа і князів тверських, також по-християнськи простив єпископу-наклепнику, а собор розпустив. Через рік одного з учасників того собору Сарайського єпископа Ізмаїла було позбавлено сану.

Того ж року відмовився благословити військо тверського князя Дмитра, який вирушав у похід на московського Юрія Даниловича.

Митрополит Петро Ратенський був дуже тонким дипломатом. Уже в 1313 році бачимо його в Орді, де його урочисто прийняв хан Узбек, який дав ярлик (грамоту) з довгим переліком пільг для Московської Церкви. Головний його супротивник єпископ Андрій пішов у 1315 році в монастир.

«За цей час, – писав історик Левко Войтович, сучасний дослідник життя митрополита Петра, – він боровся проти ересі Сетта, видав заборону служити овдовілим священникам (вони могли лишатись сповідниками або піти у відставку). Така практика, незнана у Візантійській Церкві, дозволила збільшити доходи митрополичої скарбниці, оскільки новопоставлені священники вносили за поставлення плату, за що й звинувачували Петра 1311 року, і в чому він оправдався, довівши, що

брав плату не для себе й у встановлених розмірах. Збільшення доходів дозволило митрополиту купити для церкви місто Алексин на Оці від торуських князів [12, с. 346].

Незадовго до свого упокоєння в Бозі митрополит Петро призначив своїм душеприкажчиком московського тисяцького Протасія Веніамінова. Уже через рік після закінчення його земних доріг у 1327 році на Помісному соборі у Володимирі відбулася його канонізація Константинопольським патріархом – зарахування до лику святих... землі московської, без жодної згадки про його волинське й українське походження.

Біля раки з мощами святителя Петра відбувалися чудесні зцілення, біля його мощів ставили митрополитів, пізніше патріархів, вручали їм його посох – символ сану і влади. Його упокоєння в Бозі було використано для перенесення митрополичої кафедри до Москви. Обґрунтовувалися претензії Московської Церкви, як «Церкви-матері», на «старшинство», а Москви і москалів – на «старше братство». З тих часів і беруть витoki «руско-го мира», які не є авторства Кирила і Путіна, вони всього-на-всього плагіати того «мира».

Г. П. Федотов та інші дослідники твердили, що митрополит Петро Ратенський – «Основоположник Московської держави».

На окрему увагу заслуговують мистецька і творча спадщина митрополита Петра Ратенського, який був визнаним іконописцем, архітектором, скульптором і богословом. Найбільш цінна його іконописна праця – образ Богородиці, яку митрополит Макарій врятував під час пожежі в Успенському соборі.

Владика Петро Ратенський був вихований у Львові на романському мистецтві, яке в Галичину привезли німці-колоністи. У фондах Третьяковської галереї зберігається його робота, датована 1320 роком, – дерев'яна статуя Миколи Можайського. В лівій руці Миколи – вежа, символ Можайських, а в правій – меч, піднятий вверх. В. М. Лазарев відшукав аналогії гробниці Генріха Льва, надгроб'я архієпископів Фрідріха фон Веттіна (1192) в Магдебурзькому соборі з роботами Петра Ратенського, а магдебурзці були першими колоністами у Львові і Галичині.

Збереглися з кінця XIII – поч. XIV ст. богословські твори митрополита Петра Ратенського – два його послання, в одному з яких він переконує християн проводити піст у су-

ворому стриманні і молитвах, закликає до покаєння і прощення, а також обов'язково брати участь у св. таїнствах Сповіді, Причастя. В другому «Поученні ігуменам, попам і дяконам» навчає їх бути спавжніми пастирями, а не надомниками зі сріблoloубством, блудолоубством, чревоугодництвом [2, с. 29].

Образ митрополита Петра з Ратно знайшов своє відображення в релігійній літературі та іконографії. Митрополит Кипріан (1376 – 1406) склав «Службу» (близько 1395), «Житіє і слово похвальне Петру митрополиту», а в історії Московської Церкви нашому земляку – святому Петру Ратенському – відведено дуже багато місця як головному будівничому їх Церкви і держави.

Найдавніше іконографічне зображення святого – велика деісусна ікона «Митрополит Петро» з Тверського отрочого монастиря роботи московського майстра першої половини XV ст., яка зберігається в Третьяковській галереї. На ній св. Петро в білому митрополичому клобуці з шестикрилим серафимом на чолі, єпитрахиль із великим хрестом, фелон із медальйонами, всередині яких хрести. Ікона поясна, голова в півоберті, ніс тонкий і прямий. Очі глибокі і добрі, борода густа, кругла, в руках – книга. Саме такий опис ікони святителя Петра зробив Левко Войтович [12, с. 344].

Ще одне зображення в повен ріст було вишите на пелені жінки Семена Гордого Марії Тверської 1389 – 1390 рр. і на «малому саккоці» митрополита Фотія. Перше зберігається в історичному музеї, друге – в Оружейній палаті в Москві. Там же, в Успенському соборі, є ікона з житієм (поч. XV ст.), покров для раки з написом «Яко спастися граду твоєму Москві, невоєванну віки» виконаний у 1514 році в Новодівичому монастирі монахинєю Олександрою (в миру – княгиня Уляна) – сестрою дружини брата Івана Грозного Юрія Васильовича.

Постать святителя Петра із Ратного на Волині зацікавила нашу землячку з містечка Бережниця колишнього Луцького повіту, відому скульпторку зі Львова Теодозію Бриж, добре знайому автору цієї розвідки. Теодозія Марківна кілька разів була у Московських музеях, вивчала образ св. Петра в іконографічних роботах і створила власну скульптуру митрополита Петра Ратенського, фото з якої разом із 2-ма світлинами «Ікона з житієм» XV ст., «Ікона митрополита Петра» додаємо до тексту.

1. Абрамович Н. Місце народження св. Петра Ратенського, митрополита Київського. Опис Яровищенського монастиря на Волині. – Рукопис. Дослідження написано о. Никанором Абрамовичем в середині 30-их рр. ХХ ст. у с. Мизові.
2. Батюшков П. Волинь: историческая судьба юго-западного края. – С.-Петербург, 1888. – 288 + 126 с.
3. Блажейовський Д. Ієрархія Київської церкви. – Львів, 1996. – 567 с.
4. Бужанський А. Ріка Прип'ять та її допливи: старі водні шляхи між доріччям Чорного моря і Балтикою. – Вінніпег, Канада, 1966. – 39 с.
5. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви. – Нью-Йорк, США, 1955. – Ч. I. – 294 с.
6. Войтович Л. Удільні князівства Рюриковичів і Гедеміновичів у XII – XVI ст. – Львів, 1996. – 252 с.
7. Грушевський М. Історія України-Руси. – Київ : Наукова думка, 1993. – Т. 3. – 586 с.
8. Карашевич П. Очерк истории Православной Церкви на Волини. – С.-Петербург, 1855. – 156 с.
9. Літопис руський. – Київ, 1989. – 590 с.
10. Трипольський М., прот. Документи, относящиеся к древней истории православного Почаевского монастыря на Волини // Волинские епархиальные ведомости. - Кременец, 1897. – Ч. 36. – С. 1155 – 1162.
11. Рожко В. Святі угодники Божі Волинської землі. – Лондон, 2000. – Ч. 3. – С. 18 – 25.
12. Рожко В. Православні монастирі Волині і Полісся. – Луцьк, 2000. – 692 с.
13. Рожко В. Нарис історії Української Православної Церкви на Волині. – Луцьк, 2001. – 670 с.
14. Рожко В. Українські православні святі історичної Волині IX – ХХ ст. – Луцьк, 2003. – 223 с.
15. Рожко В. Чудотворні ікони Волині і Полісся. – Луцьк, 2002. – 352 с.
16. Теодорович М. Волинь в опису міст, містечок і сіл в церковно-історичному, географічному, етнографічному, археологічному і інш. відношеннях : історико-статистичний опис церков і парафій Волинської єпархії. Том V. Ковельський повіт. – Почаїв, 1903. – 559 с. + 11 с. додатку.
17. Теодорович М. Волинська духовна семінарія. – Почаїв, 1901. – 1023 с.
18. Тучемський М. По глухих закутках Волинського Полісся. – Крем'янець, 1938. – 122 с.
19. Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся. – Вінніпег, Канада, 1986. – Т. 2. – 578 с.

Volodymyr Yevtukhovych Rozhko

PhD, historian-archivist,

Real member of the Volyn Institute of Expertise

In Winnipeg (Canada) and its representative in Ukraine,

Honorary professor of Lesia Ukrainka Eastern European National University

**NEW STROKES TO LIFE OF PETER RATENSKY,
METROPOLITAN OF KYIV, GALICH AND MOSCOW**

«Ask, and it shall be given you;

Seek, and ye shall find;

Knock, and it shall be opened unto you»

(Matt. 7: 7)

This article is dedicated to Metropolitan Peter Ratensky, a Volynian from the town of Ratno, which in the Middle Ages was the center of the principality of the same name, the parish and the key to Polissya on the waterway «from Varangians to Greeks». It was glorified not only as the center of crafts and trade, but also by its temples, monasteries. The life of Metropolitan Peter Ratensky is related precisely with Ratensky's monastery in the northwest of Volyn, and not with the river Rat in the southwest part of it. The author, based on a deep analysis of the historical sources available to him, adds new strokes to the spiritual biography of Metropolitan Peter Ratensky.

Key words: *Metropolitan Peter Ratensky, town of Ratno, abbot of the Ratensky Monastery, the river Rat, Archimandrite, Metropolitan of Kyiv, Galych and Moscow, the builder of the Moscow Church, icon painter, sculptor, theologian, Cathedral of the Assumption of the Blessed Virgin Mary, icon with life.*